

Prosenttitaiteen noudattaminen Salossa

Vapaa-ajan lautakunta 06.03.2025 § 17

Valmistelija

kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salo.fi, 02 778 2026,
museonjohtaja Susanna Luojus, susanna.luojus@salo.fi, 02 778 4900,
intendentti Minna Nyqvist, minna.nyqvist@salo.fi, 02 778 4888

Salon kaupungissa on 1970-luvulta lähtien sisällytetty uudisrakennuskohteissa määrärahaa taidetta varten. Tämä oli viranhaltijakäytäntö, virallinen päätös prosenttiperiaatteen noudattamisesta on tehty vuonna 2010 (kh 13.9.2010 § 566) ja samana vuonna Varsinais-Suomen taidetoimikunta palkitsi Salon kaupungin kunniamerkillä prosenttitaiteen noudattamisesta.

Päätöstä prosenttiperiaatteesta luopumisesta ei ole tehty, mutta kaupunginhallitus on täydentänyt päätöstään (kh 26.3.2012 § 201). Silloin prosenttitaide on irrotettu teknisen viraston alaisuudesta ja prosessi muuttui siten, että julkinen taide kuuluu taidemuseon talousarviovalmisteluun investointina. Museon on anottava prosenttitaideinvestointia itsenäisesti. Päätetty toimintatapa ei ole linjassa prosenttitaiteen yleisten periaatteiden kanssa, joten taidehankintaesitys on läpäissyt kunnallisen päätöksentekoprosessin vain kerran, 2021 hankittiin taidetta Märynummen kouluun. Perniön uuteen kouluun seuraavana vuonna ei taidetta enää saatu.

Prosenttitaiteen perusajatuksena on, että taide on osana uuden rakennuksen, peruskorjauksen tai esimerkiksi puisto- tai infrahankkeen suunnittelua alusta asti. Hankevalmistelussa huomioidaan rahoituksen määrä ja pohditaan asiantuntijoiden kanssa juuri kyseiseen hankkeeseen soveltuvia vaihtoehtoja. Arkkitehdit tai muut suunnittelijat ja taiteen edustajat ovat mukana suunnittelussa siten, että taide muodostuu elimelliseksi osaksi kohdetta. Tällä toimintatavalla saadaan teoksia, jotka eivät useinkaan ole perinteisiä tauluja vaan esimerkiksi reliefejä, valo- tai ääniteoksia, ympäristötaidetta tai muita, juuri suunnitellun kohteen käyttöön sopivia ja sen arkkitehtuuria tukevia teoksia. Hankinnan yhteydessä suunnitellaan myös teosten ylläpitoon ja huoltoon liittyvät asiat, mahdollisesti myös teoksen elinkaari ja muuttuminen ajan myötä.

Tällainen ajattelu ei ole mahdollista, jos museon on anottava prosenttitaideinvestointia erillään itse suunnitteluprosessista tai jos museo saa tiedon hankkeesta vasta kun suunnittelu on jo pitkällä. Taidemuseon ja mahdollisten muiden julkisen taiteen asiantuntijoiden on oltava prosessissa mukana, ja taiteen on oltava osa niin budjetoinnin kuin hankkeen rakennussuunnittelun suunnittelua. Tästä syystä Salon kaupunkiin ei ole myöskään myönnetty Taiteen keskustoimikunnan prosenttitaiteen avustuksia.

LIITTEET:

Prosenttiperiaatteen noudattaminen kaupungin taidehankinnoissa kh 13.09.2010 § 566

Prosenttiperiaatteen mukaisen taiteen hankintamenettely kh 26.03.2012 § 201

Salon kaupungin talonrakennushankeohjeet

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

Vapaa-ajan lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle prosenttiperiaatteen mukaisen taiteen taidehankintamenettelyn

(Kh 26.03.2012 § 201) päivittämistä siten, että prosenttitaiteen rahoitus huomioidaan jo hankesuunnittelussa ja rahoitus sekä taidehankintaa ohjaavan ryhmän nimeäminen siirretään hanketta valmistelevan lautakunnan vastuulle. Ryhmässä on aina taidemuseon edustus. Jotta Salon kaupunki on kelpoinen hakija valtion prosenttitaiteen avustuksissa, otetaan prosenttiperiaatteen mukaiset päätökset huomioon jo talonrakennusohjeen kohdassa kolme otsikolla ”Hankepäätös ja päätös hankesuunnitelman laatimisesta”.

Päätös

Päätösehdotusta muutettiin poistamalla ehdotuksen viimeinen virke: ”Lisäksi prosenttitaiteesta tehdään talousarvioon määrärahavaraus hankesuunnittelusta vastaavan lautakunnan investointihankkeisiin.” Poistetun virkkeen sijaan lisättiin seuraava virke: ”Jotta Salon kaupunki on kelpoinen hakija valtion prosenttitaiteen avustuksissa, otetaan prosenttiperiaatteen mukaiset päätökset huomioon jo talonrakennusohjeen kohdassa kolme otsikolla ”Hankepäätös ja päätös hankesuunnitelman laatimisesta”.”

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto

Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus 14.04.2025
177/00.01.02.02/2025

Valmistelija

sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor, pia.stoor@salo.fi, 02 778 4001,
kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salo.fi, 02 778 2026

Kaupunginhallitus on 26.3.2012 § 201 hyväksynyt menettelytavan prosenttiperiaatteen mukaisen taiteen hankinnoissa ja valtuuttanut taidemuseon johtajan päättämään prosenttiperiaatteen mukaisen taiteen hankinnasta. Jotta Salon kaupunki on kelpoinen hakija valtion prosenttitaiteen avustuksissa, tulee prosenttiperiaatteen mukaiset päätökset huomioida jo hankesuunnitteluvaiheessa päätöksenteon yhteydessä.

Tämä edellyttää kaupunginhallituksen 26.3.2012 § 201 päätöksen täydentämistä kohtien 1,2 ja 4 osalta seuraavasti:

Kohta 1

Taidehankintaryhmä ja tehtävät

Hankesuunnittelun osana perustetaan taidehankintatyöryhmä, jonka tehtävä määritellään seuraavasti: Tavoitteena on kaupungin uudisrakennusten, perusparannuskohteiden, julkisten ulkotilojen ja infrarakentamisen viihtyvyyden lisääminen ja rakennusten ja Salon kaupungin tunnistettavuuden korostaminen taiteen avulla. Tavoitteena on samalla tehdä hankinnat niin, että mahdollistetaan työtilaisuuksia tämän hetken taiteilijoille huomioiden myös oman alueen taiteilijat. Työryhmä valmistele taidehankinnasta tai siihen liittyvästä taidekilpailusta ehdotuksen päätöksen tekeväälle viranhaltijalle. Taidemääräraha sisällytetään hankesuunnitelmaan ja se sisältyy käyttäjän tai tilaajan investointibudjettiin.

Kohta 2

Työryhmän kokoonpano

Taidemuseonjohtaja (puheenjohtaja), museointendentti, rakennuttajan edustaja ja käyttäjän edustaja. Lisäksi työryhmä voi kutsua asiantuntijoita. Hankkeen edetessä ryhmään lisätään suunnittelijan edustaja ja toteutettavien taidehankintojen edustajia tarpeen mukaan.

Kohta 4

Määrärahakysymykset

Hankkeen talousarvioon tehdään määrärahavaraus taidehankintoihin. Määräraha on enintään prosentti valitusta rakennus- perusparannus- tai infrakohteista. Määrärahavarauksen ja kohteiden osalta käytetään harkintaa. Määräraha kirjataan kohteen käyttäjän tai tilaajan investointihankkeisiin.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hyväksyä edellä esitetyt täydennykset kaupunginhallituksen 26.3.2012 § 102 hyväksymään prosenttiperiaatteen mukaisen taiteen hankintamenettelyyn.
Päätös	
Tiedoksianto	Valmistelijat